

Valtuustoaloite kotimaisen luonnonkiven käyttämiseksi Ylöjärven rakennushankkeissa

Kaupunginvaltuusto 08.09.2025 § 102

”Ylöjärven kaupunki on Hinku-kunta eli hiilineutraalisuuteen tähtäävien kuntien Hinku-verkoston jäsen.

Ylöjärvi on sitoutunut Hinku-kriteereihin eli vähentämään alueensa kasvihuonepäästöjä 80 prosenttia vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Kaikki Tampereen kaupunkiseudun kunnat ovat sitoutuneet samaan tavoitteeseen.

Ylöjärvellä investoidaan paljon ja kiveä käytetään monissa hankkeissa. Kotimainen kivi ei pysty pelkällä ostohinnalla kilpailemaan esim. Kiinalaisen kiven kanssa, mutta jos kaupunki haluaa ottaa huomioon laajemmin työllisyys - ja ympäristönäkökulmat, kotimainen kivi on huomattavasti järkevämpi valinta.

Kotimaisen kiven CO₂- päästöt ovat tuontikiven CO₂- päästöihin verrattuna monenkertaisesti pienemmät (tiedot liitteessä).

Ylöjärven kaupungin pitää jatkossa paremmin huomioida urakkatarjous pyynnöissä kotimaisen kiven käyttö rakennuskohteissa.

Ylöjärven Kokoomuksen valtuustoryhmä.”

Toimivalta: Hallintosääntö 32 §

Päätös: Kaupunginvaltuusto päätti lähettää em. valtuustoaloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 29.09.2025 § 310

Toimivalta: Hallintosääntö 32 §

Esittelijä: Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus: Kaupunginhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen tekniselle lautakunnalle lausuntoa varten.

Päätös: Hyväksyttiin.

Tekninen lautakunta 10.06.2026
393/10.03.02.00/2025

Valmistelija: Yhdyskuntatekniikan päällikkö Ari Jokihaara

Seloste ja perustelut:

Yhdyskuntatekniikan vastuualueella varsinkin keskustaaajaman katujen yhteydessä käytetään jonkin verran luonnonkiveä reunakivenä. Hankkeet toteutetaan joko omajohtoisina työmaina tai kilpailutettuina kokonaisurakoina.

Omajohtoisissa hankkeissa voi olla mukana hankintaa, jossa varsinkin reunakivityöt ja kenttäkiveysten tekeminen kilpailutetaan omaksi urakakseen toteutettavaksi kaupungin omajohtoisten työvaiheiden jälkeen. Kokonaisurakoissa reuna- ja kenttäkiveykset sisältyvät kokonaisurakkaan mutta voivat olla pääurakan sisällä edelleen kilpailutettuna alihankintana. Reunakiviasennuksia ei omana työnä juurikaan asenneta, vaan suuremmissa ja kivimäärältään merkittävimmissä määrissä kyse on aina kilpailutetusta reunakiviasennuksesta.

Kilpailutuksen kannalta pelkästään kotimaisen reunakiven käytön edellyttäminen voi olla ongelmallista. Infran rakennusurakat, jotka sisältävät reunakivitöitä, ovat pääasiassa kansallisen kynnyksarvon ylittäviä urakoita mutta EU-kynnyksarvon alittavia urakoita. Kynnyksarvolla ei kuitenkaan ole kilpailutuksen kannalta merkitystä, kun tarkastellaan kotimaisen reunakiven huomioimista reunakiviurakoissa, koska hankintaan tulee aina soveltaa hankintalain periaatteita tasapuolisuudesta, syrjimättömyydestä, avoimuudesta ja suhteellisuudesta. Kotimaisen kiven erityinen huomioiminen infran rakennusurakoissa merkitsisi todennäköisesti ainakin tuotteen maantieteellisen alkuperään perustuvaa syrjintää.

Asiaa voitaisiin huomioida kuitenkin epäsuorasti asettamalla rakennustuotteelle laatuun tai ominaisuuksiin liittyviä vaatimuksia. Niidenkin pitää olla kuitenkin hankinnan kohteeseen liittyviä, objektiivisia ja todennettavia. Esimerkiksi laatu- ja tuotevaatimukset, ympäristö- ja vastuullisuusvaatimukset, jäljitettävyyden ja mahdolliset sertifikaatit tai standardit voisivat olla tällaisia tekijöitä, joita voitaisiin esimerkiksi pisteyttää.

Pisteytyksessä on riski, mikäli hankinnassa pisteytetään jokin tuote epäsuorasti muiden tuotteiden edelle ja hankinnan käynnistämisen yhteydessä ilmeneekin, että valitulla paremmin pisteytetyllä tuotteella on esimerkiksi aikataulun kannalta kriittisiä saatavuusongelmia. Tällaisessa tilanteessa valintaa ei voi yksinkertaisesti vain vaihtaa vähäisemmin pisteytettyyn tuotteeseen aikataulun pitämiseksi, vaan tarjoukset olisi vertailtava uudelleen täsmälleen tarjouspyynnössä ilmoitetuilla perusteilla. Mikäli saatavuus on kuitenkin olennainen edellytys ja sitä ei täytetä, tarjous tulee hylätä ja aloittaa seuraavaksi parhaan tarjouspyynnön mukaisen tarjoajan kanssa selonottoneuvottelut ja edetä sitä kautta mahdollisesti hankintapäätökseen.

Reunakivityöt ovat yleensä yksi viimeisistä työvaiheista ennen kadun tai väylän käyttöönottoa. Lisäksi reunakiviasennuksessa muodostuu aikataulupainetta päällystysurakoitsijan aikataulusta. Hankinnoissa on ensisijaisesti pyritty aikataulun säilymiseen, koska valmistumisen takana saattaa olla kadun avaaminen yleiselle liikenteelle tai asuinalueen infran valmistuminen. Tämän vuoksi hankinnoissa ei ole pisteytetty reunakiven hankintaa erityisillä tekijöillä, vaan vain laatu- ja tuotevaatimukset ovat sisältyneet hankintaan. Tavoitteena on ollut, että hankkeen valmistuminen ei jää kiinni rakennusmateriaalien hetkittäisestä saatavuudesta tai hankinnan etenemisestä. Reunakivien osalta saatavuus on ollut suurin piirtein samankaltainen kotimaisen ja ulkomaisen luonnonkiven osalta viime vuosien aikana.

Lisätietoja päätöksestä: Yhdyskuntatekniikan päällikkö Ari Jokihara, p. 050 384 8383,
ari.jokihara@ylojarvi.fi

Esittelijä: Yhdyskuntatekniikan päällikkö Ari Jokihara

Päätösehdotus: Tekninen lautakunta päättää antaa selosteosan mukaisen vastauksen
valtuustoaloitteeseen kotimaisen luonnonkiven käyttämiseksi Ylöjärven
rakennushankkeissa.

Päätös: